

УЖГОРОД

Сакурова феєрія вже позаду, тюльпани теж поволі втрачають кольори... Але весна в Ужгороді – це не одна нота. Місто продовжує цвісти – і по-своєму вражати.

Розквітнув ясен білоцвітний – його пухнасте, майже повітряне цвітіння огортає вулиці легкою білою димкою.

Глід в Ужгороді – не просто білий, а рожевий, мов акварельний штрих весни. Дерева зараз нагадують витончені квіткові хмари, що несподівано з'явилися у дворах, на вулицях. Він не гучний, як сакура, але в ньому є особлива ніжність і спокій. Цей рожевий глід – мов післяслово до сакурового цвітіння, ніжне продовження весняної казки, яка ще триває в Ужгороді.

Свічки каштану – білі, рожеві, пишні – знову запалили по всьому місту. А гліцинія – це вже справжня поезія: довгі грона квітів спадають з фасадів будинків, огорож, мов фіолетові струмки. І пахне вона так, що хочеться залишитися поруч трохи довше.

Весна в Ужгороді змінюється щодня. Те, що розквітло вчора – сьогодні вже прощається. І в цьому її ніжна краса...

ВЕСНА В УЖГОРОДІ ЗМІНЮЄ ФАРБИ

– сакури вже відцвіли, але краса не зникає

УЖГОРОД ПРИЙМАВ ІІІ МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС КООРДИНАЦІЙНОЇ ПЛАТФОРМИ «ВЗАЄМОДІЯ»

Масштабний форум, що об'єднав близько 300 учасників із різних регіонів України та з-за кордону, зокрема Чехії, Словаччини, Польщі, Румунії, Південної Кореї, пройшов у залі Вченої ради Ужгородського національного університету.

Цьогоріч захід зібрав широке коло учасників: представників законодавчої та виконавчої влади, дипломатичних місій, міжнародних партнерських організацій, лідерів

громадського сектору, волонтерських ініціатив, бізнесу, територіальних громад і активних громадян.

Конгрес пройшов у форматі дискусійних панелей, де обговорювалися ключові виклики сьогодення, спричинені війною, і пошук ефективних рішень на перетині гуманітарної, соціальної та євроінтеграційної політик.

Три головні теми Конгресу:

Ветеранська політика: ефективні рішення, підтримка і реінтеграція військовослужбовців, нові підходи до формування ветеранських сервісів.

Закінчення на стор. 2.

УЖГОРОД ПРИЙМАВ ІІІ МІЖНАРОДНИЙ КОНГРЕС КООРДИНАЦІЙНОЇ ПЛАТФОРМИ «ВЗАЄМОДІЯ»

Початок на стор. 1.

Розвиток громад в умовах війни та намірів вступу до ЄС через державну політику, «пліч-о-пліч» та міжнародну співпрацю. Політика гуманітарного реагування. Розробка комплексних рішень. Пошук ресурсів.

Гуманітарне реагування: розробка комплексних рішень, пошук ресурсів, координація дій у сфері допомоги ВПО і вразливим групам.

У межах другої панелі виступив міський голова Ужгорода Богдан Андрійв, який, зокрема, наголосив на важливості системного підходу до інтеграції внутрішньо переміщених осіб у громаду. Він зазначив, що сьогодні мова вже не лише про тимчасовий захист чи гуманітарну підтримку, а й про створення умов для повноцінного життя, працевлаштування, освіти дітей, медичного забезпечення й соціальної адаптації тих, хто змушений був залишити рідний дім.

Міський голова підкреслив, що Ужгород відкритий до співпраці з урядовими структурами, міжнародними партнерами й донорськими організаціями, аби розробляти й втілювати житлові та інфраструктурні проекти, які відповідатимуть реаліям повоєнного відновлення й соціального згуртування.

Конгрес «Взаємодія» вже став традиційною платформою для стратегічного діалогу, спільного пошуку відповідей на виклики воєнного часу та формування міжсекторальної взаємодії.

У межах заходу біля будівлі ректорату закарпатські нацгвардійці розгорнули експозицію, де були представлені зразки техніки, якою боронять нашу державу.

УЖГОРОДСЬКІ МЕДИКИ ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У СЕМІНАРІ

щодо удосконалення
маршруту пацієнта
з гіпертонічною хворобою

Основна ціль семінару, який відбувся у Києві та організований Бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я в Україні, – посилити регіональні спроможності у розробці локального клінічного маршруту пацієнта з гіпертонічною хворобою.

Семінар «Розширення регіональних спроможностей у розробці локального клінічного маршруту пацієнта із гіпертонічною хворобою» проходив у форматі фасилітативної групової дискусії.

Від обласного центру у воркшопі взяли участь начальник управління охорони здоров'я та цивільного захисту населення УМР Ярослав Глагола, кардіолог «Клінічної лікарні з невідкладних станів та екстреної медичної допомоги» відокремленого підрозділу «Ужгородська міська багатопрофільна клінічна лікарня» Ярослав Ігнатко та терапевт й кардіолог «Закарпатського обласного центру легеневих хвороб» Світлана Глагола.

Бюро ВООЗ в Україні системно працює над покращенням якості медичних послуг на рівні первинної медичної допомоги (ПМД), зважаючи на її ключову роль у забезпеченні універсального охоплення медичними послугами.

У 2024 році оновлено уніфікований клінічний протокол первинної та спеціалізованої медичної допомоги «Гіпертонічна хвороба», що стало важливим кроком у покращенні менеджменту цього захворювання.

Серед нещодавно завершених, зокрема, оновлення частини прибудинкової території на вул. В'ячеслава Приходька, 7. Роботи виконано за кошти міського бюджету, і хоча обсяг був невеликий, він важливий для мешканців, які щодня користуються цією ділянкою.

Прикладом співпраці за для розвитку громади є ремонт дорожнього покриття на вул. Єнківській, де асфальтування провели за рахунок забудовника, без використання коштів громади. Ужгородська міська рада висловлює подяку забудовнику Борису Палапі – така взаємодія дозволяє вирішувати локальні питання навіть у непростих умовах сьогодення.

Незважаючи на виклики воєнного часу, цьогоріч в Ужгороді заплановано поточні ремонти тротуарів, доріг і прибудинкових територій на кількох десятках вулиць міста, інформує департамент міської інфраструктури Ужгородської міської ради.

В УЖГОРОДІ ПРОДОВЖУЮТЬ РОБОТИ З ПОТОЧНОГО РЕМОНТУ МІСЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

ФОТОФАКТ

У БО БФ "Гуманітарний центр "Совине гніздо" минулого тижня внутрішньо переміщені особи, зареєстровані в Ужгороді, отримали:

- 50 пакетів із продуктовими наборами;
 - 100 пакунків дитячого харчування;
 - 80 хлібин.
- Протягом тижня волонтери видавали одяг, взуття, постільну білизну та посуд (видали 2100 одиниць).
- Видачу гуманітарної допомоги здійснювали у партнерстві з PDUM Partnerschaft Deutschland-Ukraine/Moldova e. V., Luftfahrt ohne Grenzen / Wings of Help e.V., Сплетіння Кошице, Tes Fund – Закарпатським Фондом Підтримки Підприємництва, Валентином Штефаньо та іншими благодійниками.
- Нагадуємо, за відповідними реєстраціями для отримання допомоги стежте на сторінках центру «Совине гніздо» в телеграмі або фейсбуку. Додаткову інформацію можна отримати на офіційній сторінці <https://sovyne.com.ua/>**

УЖГОРОД У ЖАЛОБІ...

5 травня Ужгород провів в останню дорогу захисника, 51-річного солдата, вогнететника Юрія Булецу, який, захищаючи Україну, загинув 19 квітня цього року.

Прощалися із захисником на набережній Незалежності. Віддати шану Герою прийшли рідні та друзі, міський голова Богдан Андріїв, військові, містяни.

Від головнокомандувача Збройних Сил України генерала Олександра Сирського зачитали пам'ятний лист на знак глибокої вдячності за жертвне служіння в лавах ЗСУ.

Після заупокійної літургії скорботна хода пройшла до Пагорба Слави. Там Юрія Булецу поховали із військовими почесностями.

Вічна пам'ять і шана Герою!

6 травня в Ужгороді попрощалися з 25-річним старшим солдатом Євгеном Югасом.

Старший розвідник розвідувального відділення помер 1 травня 2025 року внаслідок важкого бойового поранення, яке отримав 23 лютого 2025 року під час захисту України на Запорізькому напрямку.

Євген Віталійович Югас народився 19 серпня 1999 року. Навчався у Великолазівському ліцеї, жив у селі Стрипа на Ужгородщині. До війни працював на підприємстві «Стальконвест».

Прощалися із захисником на набережній Незалежності. Віддати шану захиснику прийшли рідні та друзі, секретар Ужгородської міської ради Ігор Чорний, військові, односельчани та ужгородці.

Від головнокомандувача ЗСУ генерала Олександра Сирського зачитали пам'ятний лист на знак глибокої вдячності за жертвне служіння в лавах Збройних Сил.

Після заупокійної літургії жалобна хода вирушила до Пагорба Слави. Там Євгена Югаса поховали з усіма військовими почесностями.

У Героя залишилися дружина, батьки, сестра, дідусь, бабуся та прабабуся.

Вічна пам'ять і вдячність Воїну!

ДЕКЛАРАЦІЮ СОЛІДАРНОСТІ МІЖ ГРОМАДАМИ УЖГОРОДА ТА БАХМУТА

підписали міський голова Богдан Андріїв та керівник Бахмутської міської військової адміністрації Олексій Рева

Цей документ – свідчення єдності, підтримки та спільного прагнення до відновлення України. У тексті декларації сторони:

підтвердили спільну мету – зміцнення партнерства, допомога ВПО, підтримка у питаннях гуманітарної допомоги та повенної відбудови;

домовилися про об'єднання зусиль у реагуванні на наслідки війни, спричиненої російською агресією;

акцентували на відкритості, прозорості й взаємній повазі, як основі міжмуниципального партнерства.

Цей крок – не лише символічний акт підтримки, а й практичний інструмент співпраці, за допомогою якого громади дбатимуть про майбутній мирний розвиток наших територіальних громад, а також спільні демократичні цінності, зараз і для майбутніх поколінь.

У зустрічі взяли участь заступники міського голови Вадим Борець та Михайло Маргіта, секретар міської ради Ігор Чорний, начальниця департаменту соціальної політики Марина Стасюк, начальниця відділу інвестицій та взаємодії з фондами і благодійними організаціями управління

економічного розвитку міста Юліана Бокоч, а також представники Бахмутської міської ради – керуючий справами виконкому Марина Іванушкіна, начальниця загального відділу Ганна Любченко та начальниця Управління муніципального розвитку Наталя Отюніна.

Сторони обговорили також шляхи додаткової підтримки бахмутян, які нині проживають в Ужгороді. Йшлося, з-поміж іншого, про можливість отримувати допомогу за міськими цільовими програмами, підтримувати талановитих дітей Бахмута тощо.

ЗУСТРІЧ ІЗ БАХМУТЯНАМИ:

очільник Бахмута поспілкувався з переселенцями в Ужгороді

В Ужгороді у «Совиному гнізді» начальник Бахмутської міської військової адміністрації Олексій Рева зустрівся з вимушеними переселенцями-бахмутянами, які нині проживають на Закарпатті.

Захід пройшов за участі представників Ужгородської міської ради – заступників міського голови Вадима Борця та Михайла Маргіти, секретаря міської ради Ігоря Чорнія, а також начальниці відділу інвестицій та взаємодії з фондами і благодійними організаціями управління економічного розвитку міста Юліани Бокоч.

Зібралися люди, які були змушені залишити рідний дім через війну, але не втратили надії, зв'язку з Бахмутом і віри в його відродження. Через знищення росіянами інфраструктурних об'єктів та житлового фонду майже 80 тисяч мешканців громади, за інформацією Бахмутської міської ради, були вимушені покинути свої домівки та евакуюватися до більш безпечних регіонів країни або ж за кордон. Зокрема, в Ужгороді проживають близько 300 переселенців із Бахмута.

Для багатьох присутніх зустріч стала емоційно значущою: можливістю поділитися своїми історіями, болем і потребами, почути новини з рідного міста та відчутти турботу.

Олексій Рева уважно вислухав звернення бахмутян, які стосувалися важливих аспектів

життя на новому місці. Було також озвучено низку ініціатив, які міська влада Бахмута прагне реалізовувати навіть в умовах тимчасової окупації міста. Після зустрічі кожен із присутніх бахмутян отримав гуманітарну допомогу.

Такі зустрічі – це не лише про підтримку, це – про єдність громади, про людське тепло і впевненість у тому, що Бахмут живе в серцях своїх мешканців, де б вони не були.

Яскравий концерт талановитих хореографічних колективів Ужгорода відбувся 3-го травня на площі Театральній. Приурочили його Всесвітньому дню танцю, який відзначали 29 квітня.

Організували концерт управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради спільно із Ужгородським міським центром дозвілля-будинком культури.

Цей концерт – це свято дитинства, творчості та радості. І всі ці світлі миті стали можливими завдяки щоденному героїзму наших воїнів. Поки діти танцюють, мріють і зростають – хтось боронить їхній спокій.

Цьогоріч на головній сцені міста свої виступи презентували танцювальні колективи Ужгорода, зокрема:

- Ансамбль сучасного танцю «Денс-Біт» Ужгородської школи мистецтв (керівник – Каріна Сухарь),
- Зразковий художній колектив України ансамбль-танцю «Веселка» (керівник – Людмила Петрецька),
- Хореографічний театр танцю «Диво» (керівник – Олена Моргасва-Бабука),
- Хореографічний колектив «Гармонія» (керівник – Алла Марошан),
- Dance studio Royal (керівник – Наталія Змушко),
- Танцювальний клуб «RODEM» (керівник – Вікторія Іваницька),
- Центр творчого розвитку дітей та дорослих «Зіраті-Зефірчик» (керівник – Тетяна Ардельянова),
- Дитяча Академія танцю «Джерельце Карпат» (керівник – Ерік Сачко),
- Танцювальний колектив «Лідер Денс» (керівник – Наталія Фечо).

Розпочалося дійство з руханки, яку провів колектив Dance studio Royal. Це стало чудовим способом «увійти в ритм» перед захопливою концертною програмою, що складалася з понад двох десятків хореографічних номерів: від дитячих композицій і стилізованих народних танців – до сучасного хіп-хопу та класичних балетних мініатюр.

Завершив концертну програму яскравий виступ дитячої Академії танцю «Джерельце Карпат» з номером «Ми – радість Закарпаття» – гучний фінал, що подарував глядачам справжнє свято руху, краси і радості.

Щиро дякуємо Збройним Силам України за те, що захищають наше майбутнє!

СВЯТО ДИТИНСТВА, ТВОРЧОСТІ ТА РАДОСТІ

УЖГОРОД ДОЛУЧИВСЯ ДО ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНІЦІАТИВИ

Від 1964 року європейські країни 9 травня відзначають День Європи – свято співпраці, миру та єдності держав континенту. Україна вперше розпочала відзначати цю подію одночасно з іншими країнами Євросоюз 2023 року.

Цьогоріч 9 травня урочистості проходили не лише в країнах ЄС, але й в прикордонних регіонах країн-сусідів в рамках ініціативи «Рука до руки за нашу Європу». Основна мета акції – пов'язати країни ЄС з прикордонними регіонами таким чином, аби кожне прикордонне місто із Заходу на Схід – від австрійського Хайнбург-ан-дер-Донау до українського Ужгорода – одночасно долучилося до ініціативи, котра надасть їй транскордонного виміру.

Україна – потенційний член ЄС. Європейська інтеграція є зовнішньополітичним курсом нашої держави, закріпленим в Конституції України. Свою євроінтеграцію сьогодні українці виборюють кров'ю, відстоюючи своє право на існування нації і держави та, одночасно, боронячи усю європейську цивілізацію від агресивних намірів орди ХХІ століття. **Європейська ініціатива в Ужгороді пройшла 9 травня на площі Поштовій за участі депутата Європейського Парламенту Любіці Карвашової, Ужгородської міської ради та Центру аналізу регіональних ризиків.**

62-Й КУБОК «ДРУЖБА» – в Ужгороді відбулося свято легкої атлетики

3-го травня на стадіоні «Авангард» відбувся 62-й Кубок «Дружба» – один із найстаріших легкоатлетичних турнірів України, започаткований ще в 1961 році.

Змагання, присвячені пам'яті Леоніда Городного – заслуженого працівника фізичної культури України, почесного судді СРСР, олімпійського арбітра та голови Федерації легкої атлетики Закарпаття – зібрали понад 100 спортсменів.

- У програмі:
- Біг на 100 м, 200 м, 400 м, 800 м, 1500 м.
 - Стрибки в довжину та у висоту.
 - Змішана естафета 4×100 м.
- Кубок «Дружба» – не лише змагання, а й символ єдності та спортивної дружби – щороку збирає молодь та надихає на нові досягнення!

частинки в кількості 1,8726 т/рік.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва не розроблялись, оскільки підприємство віднесено до третьої групи об'єктів. Заходи щодо скорочення викидів не розроблялись.

Діяльність об'єкта не призводить до перевищень санітарних і технологічних нормативів, встановлених чинним законодавством.

Зауваження та пропозиції про намір отримати дозвіл на викиди просимо надсилати до департаменту екології та природних ресурсів Закарпатської обласної державної адміністрації (Закарпатської обласної військової адміністрації) за адресою: пл. Народна, 4, м. Ужгород, 88008; тел.: (0312) 61-67-01; e-mail: central@ecozakarpat.gov.ua. протягом 30 календарних днів з дня публікації даного повідомлення.

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЮАБ ДЖОКЕР» (скорочене найменування: ТОВ «ЮАБ ДЖОКЕР»)

Ідентифікаційний код юридичної особи в ЄДРПОУ: 41546957

Місцезнаходження суб'єкта господарювання: 88000, Закарпатська обл., Ужгородський р-н, місто Ужгород, вулиця Щедра (Салтикова-Щедрина Михайла), будинок, 146 В; тел.: 050-777-4561, електронна пошта: office.19coffee@gmail.com.

Місцезнаходження об'єкта/промислового майданчика: 88000, Ужгородський р-н, Закарпатська обл., місто Ужгород, вулиця Щедра (Салтикова-Щедрина Михайла), будинок, 146 В має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаці-

онарними джерелами для існуючого об'єкта.

Процедура оцінка впливу на довкілля не проводилася, оскільки дана діяльність не входить до переліку видів планованої діяльності та об'єктів, які можуть мати значний вплив на довкілля і підлягають оцінці впливу на довкілля, що наведений в частині другій і третій статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля".

Підприємство спеціалізується на виробництві смаженої зернової кави. Для смаження використовують спеціалізоване обладнання "ростери", які працюють на природному газі. У класичному ростері поступовий прогрів кавових зерен відбувається в металевому барабані, який має форму циліндра і обертається навколо своєї осі. У верхній частині ростера розташовується завантажувальна воронка. Після закінчення процесу обсмажування, кава потрапляє

в ємність для охолодження. Після охолодження прожарені зерна кави подаються у дестонер для просіювання з подальшим пакуванням.

Для обігріву приміщення адміністративної будівлі у зимовий період року використовуються буржуйка. В якості палива використовуються дрова.

Джерелами викидів шкідливих речовин в атмосферу є труби ростерів, охолоджувачів, бункерів загрузки, дестонерів і труба буржуйки.

Внаслідок діяльності підприємця у атмосферне повітря потрапляють: оксиди азоту (IV) (у перерахунку на діоксид азоту) – 0,149 т/рік, вуглецю оксид – 0,033 т/рік, діоксид вуглецю – 83,494 т/рік, оксид діазоту – 1,45Е-04 т/рік, метан – 0,00145 т/рік, ртуть та її сполуки (у перерахунку на ртуть) – 1,45Е-07 т/рік, речовини у вигляді суспендованих твердих

ЦІЄЇ НЕДІЛІ ВІДБУДЕТЬСЯ «KRAYNA UZHGOROD MARATHON»

11 травня в Ужгороді відбудеться вже традиційний благодійний забіг, головною метою якого цьогоріч є збір коштів на реабілітацію українських воїнів у центрі протезування Superhumans.

У клініці Superhumans Center працюють із тими, хто втратив кінцівки, але не втратив себе. У центрі створено комплексну систему: протезування, реабілітація, спортзали, басейн, психологічна підтримка, розвиток і соціалізація. Про деталі забігу організатори розповіли у міській раді. Міський голова Богдан Андрійов подякував зокрема, власнику групи компаній «Yabryk Management Group»

Василію Ябрику – за активну участь бізнесу в реалізації таких ініціатив: «Це не просто спортивна подія – це вияв людяності та підтримки. Саме через такі акції ми згуртовуємося й допомагаємо тим, хто цього потребує найбільше».

Алла Чернобук, начальниця управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради, яке є співорганізатором події, нагадала, що це вже третій марафон «Krayna Uzhgorod Marathon», наразі зголосилися до участі понад 700 учасників.

Василь Ябрик повідомив, що реєстрацію на забіг продовжили до вичерпання всіх слотів. У програмі:

- марафон (42,195 км),
- півмарафон (21,1 км),
- забіг «Десятка» (10 км),
- естафета 4×5,25 км,
- благодійний забіг на 2 км,
- дитячі забіги на 400 м та 100 м.

Василь Ябрик запросив ужгородців і гостей міста приєднуватися – якщо не учасниками, то як вболівальники, щоб створити атмосферу підтримки та натхнення.

Деталі маршруту розповів Богдан Попадич, один з організаторів.

Старт забігу – з площі Поштової. Далі маршрут пролягатиме через вулиці Олександра Духновича, Капітульну, Августина Волошина, Івана Ольбрахта, транспортний міст, Православну набережну, площу Шандора Петефі, а також Київську, Слов'янську набережні, Миколи Бобяка, Загорську, Івана Франка, Митну, Закарпатську, Юрія Гойди, Володимира Гошовського, площу Народну, вулицю Олександра Довженка і фінішуватимуть учасники на площі Поштовій.

Через це буде частково обмежено рух транспорту, але лише на одній смузі відповідних вулиць. Організатори заздалегідь просять вибачення за тимчасові незручності та закликають водіїв планувати маршрути з урахуванням обмежень. Схему руху буде оприлюднено згодом.

Організатори «Krayna Uzhgorod Marathon»: Василь Ябрик – власник групи компаній «Yabryk Management Group», партнер Board Закарпаття; управління у справах культури, молоді та спорту Ужгородської міської ради; «Uzhhorod Running Club – Ужгородський Біговий Клуб» та інші.

Шанувальники історії міста над Ужем 1 травня долучитися до особливої культурної події – відома ужгородська журналістка, краєзнавиця Тетяна Літераті презентувала свою п'яту книгу із серії «Втрачений Ужгород».

Нова праця, як і попередні, занурює читачів у минуле обласного центру Закарпаття. У 30 розділах видання зібрані маловідомі, але важливі для міста історії: про будівництво пішохідного мосту, відкриття першої громадської вбиральні, функціонування міської купальні, облаштування набережної Незалежності, про відому будівлю «Білий корабель», ромське поселення на Мочарі, міські в'язниці, земський уряд та інші знакові місця, які, за словами авторки, «не заїжджені», але мають велике значення для історії Ужгорода.

Презентація відбулася в історико-культурному комплексі «Совине гніздо», про пам'ятку, до речі, також є згадка у книзі, де зібрала багато шанувальників творчості дослідниці.

Тетяна Літераті розповіла, що це перша її книга, видана після початку повномасштабного вторгнення росії в Україну. «Знакові – це для мене щось таке особливе, те, що знають всі. Хоча тут немає Ужгородського замку, який безперечно знає кожен, чи Кафедрального собору, чи Римо-католицької церкви, тому що про них вже багато написано, я спробувала все-таки скласти сюди такі об'єкти, які важливі для міста, для його історії», – поділилася краєзнавиця.

Відвідувачі презентації могли придбати книгу та отримати автограф авторки.

Тираж книги «Втрачений Ужгород. Знакові місця» – 1000 примірників, вона вийшла друком у видавництві «Рік-У». Придбати видання можна у книгарнях Ужгорода або онлайн на сайті видавництва. Тетяна Літераті також анонсувала проведення екскурсій усіма описаними у книзі знаковими місцями, які відбудуться 10 або 11 травня – залежно від погоди.

Ужгородська міська рада щиро дякує Тетяні Літераті за її вагомий внесок у збереження історичної пам'яті міста та популяризацію маловідомих, але важливих сторінок ужгородського минулого.

В УЖГОРОДІ ВІДБУВСЯ ТИЖДЕНЬ МАНДРІВНОГО КІНО «ЕКРАН І СЛОВО: КЛАСИКА В КАДРІ»

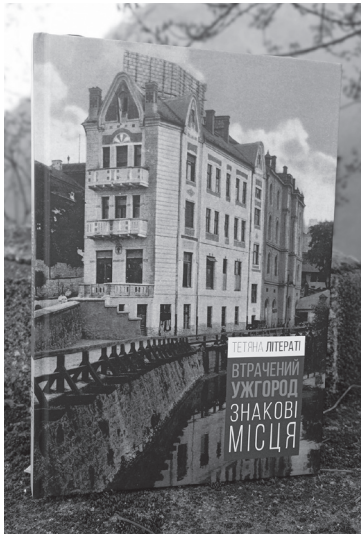
Від 5 по 8 травня учні 5–11 класів закладів загальної середньої освіти Ужгородської міської територіальної громади взяли участь у Тижні мандрівного кіно «Екран і Слово: класика в кадрі» та конкурсі есе-рефлексій «Дивись, відчувай, пиши – відкривай українське серцем!», який організувало управління освіти Ужгородської міської ради.

Захід мав на меті формування емоційного зв'язку з українською літературною спадщиною через кіноекранізацію; заохочення школярів до читання українських літературних творів; розвитку критичного мислення, аналітичних і творчих навичок шляхом написання есе; актуалізацію ролі української мови як мови глибоких роздумів і естетичного переживання.

П'ЯТУ КНИГУ ІЗ СЕРІЇ «ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД»

презентувала Тетяна Літераті

та конкурс есе-рефлексій «Дивись, відчувай, пиши – відкривай українське серцем!»

Заклади освіти громади розподілені на чотири групи. Для кожної було передбачено перегляд фільмів, створених за мотивами української художньої літератури, з подальшим обговоренням і написанням творчих рефлексій. У конкурсних есе учні зможуть висловити власні враження від побаченого, сформулювати думки про теми, цінності та героїв творів.

Під час Тижня кіно учні переглянули:

«Тіні забутих предків» (1964) – за однойменною повістю Михайла Коцюбинського;

«Тигролови» (1994) – за романом Івана Багряного;

«Захар Беркут» (2019) – за повістю Івана Франка;

«Іван Сила» (2013) – за твором Олександра Гавроша «Неймовірні пригоди Івана Сили, найдужчої людини світу».

Перший кінопоказ відбувся цього понеділка в Ужгородському ліцеї

№8. Разом із його учнями фільм «Тіні забутих предків» переглянули старшокласники ліцеїв №12, «Імідж», імені Августина Волошина та Ужгородської гімназії імені Другетів.

Освітній проєкт покликаний зацікавити молодь українським культурним надбанням, поглибити розуміння художніх творів і стимулювати школярів до власного творчого самовираження.

Яким був Ужгород рівно 100 років тому, на початку 1925-го? Чим жили тоді ужгородці, які проблеми мали і які питання обговорювали в місцевій пресі? «Втрачений Ужгород» продовжує невеличку подорож у часі, що-місяця показуючи, як змінилося життя міста за 100 років.

Однією з найобговорюваніших у місцевій пресі квітня 1925 року була проблема борделів, а точніше їхня відсутність. Можливо, ви не знали, але в Австро-Угорщині борделі були легальними, а от Чехословаччина у 1922 році заборонила цей вид діяльності, після чого він, звичайно, не зник, а просто пішов у тінь. В Ужгороді, як і в багатьох інших містах, повії почали працювати у корчмах під виглядом касирок. «Якщо раніше стан здоров'я працівниць борделів був під суворим контролем, то тепер ніхто їх не перевіряє, вже не діє вимога, за якою дівчина, що заразилася венеричними хворобами, вимушена припинити роботу на період лікування і обов'язково отримати довідку від лікаря», – писали газети.

Не дивно, що в Ужгороді почали ширитися хвороби, якими молоді хлопці заражалися в корчмах. Статті на цю тему публікувалися в пресі чи не щотижня. Цікавим був надрукований лист від аноніма, котрий назвався нещасливим батьком, чий молодий син заразився від «касірки» у дешевому барі. Цей чоловік просив поліцію прикрити всі подібні заклади, аби ужгородська молодь не втрачала в них своє здоров'я. Невідомо, чи це статті подіяли, чи таким було рішення поліції, та в наступні тижні правоохоронці провели кілька рейдів нічними закладами Ужгорода. Лише за один рейд заарештували 31 повію та 7 жебраків. Повій одразу оглянув лікар, результат же показав, що три з них хворіють на сифіліс, а семеро – на гонорею. Кілька жінок взагалі не мали права проживати в Ужгороді, тож їх депортували.

Незважаючи на те, що життя в чехословацькій Підкарпатській Русі нині часто ностальгічно називають золотим часом, жилося тоді людям непросто. І коли вони з певних причин втрачали гроші, то для багатьох це був справді страшний удар. Місцеві газети 100 років тому згадували про два таких випадки. Одного квітневого дня ужгородці стали свідками сумної картини: просто на тротуарі лежала жінка, гаряче молилася, не звертаючи увагу на чоловіка, котрий намагався її підняти. «Бідолашна збожеволіла», – шепотілися люди, що зібралися неподалік. Прийшов поліцейський, розпитав чоловіка й одразу викликав «швидку». Виявилось, що Василь Русинчак привіз свою дружину зі Ставного, аби показати лікарям. Його дуже непокоїло, як поводитися жінка після того, як невідомий деякий час тому пограбували їхній скромний будинок і викрали 1000 крон, які подружжя накопичило, важко працюючи багато років. Жінка так болісно сприйняла втрату грошей, що почала дивно поводитися. До Ужгорода вона приїхала спокійно, однак вже у місті раптом впала посеред вулиці, почала голосно молитися і не зважала на прохання чоловіка йти далі. Лікарі забрали жінку до психіатричного відділення, газета ж підсумувала, що в ті важкі часи не одна людина втратила розум

ВТРАЧЕНИЙ УЖГОРОД: ПРО ЩО ПИСАЛИ ГАЗЕТИ СТО РОКІВ ТОМУ, У КВІТНІ 1925-ГО

через відсутність грошей.

Інша історія взагалі закінчилася смертю. 37-річний Пал Шпішак з вулиці Берчені, 57, одного дня продав на базарі двох волів, але гроші додому не доніс: коли зайшов до корчми випити, хтось їх у нього поцупив. Чоловік був у такому розпачі, що прийшовши додому, повісився на балці сараю позаду будинку. Коли його знайшли, він був уже мертвий. З рота у нього звисала цигарка, яку він закурих перед смертю. Щастя, що вона не випала на сіно, адже тоді смерть чоловіка могла спричинити ще й велику пожежу.

У квітні Підкарпатська Русь закрила кордони з Румунією через спалах тифу на прикордонних територіях. Румунія вважала такі заходи занадто серйозними, такими, що можуть негативно вплинути на економічне становище прикордонних територій. Однак люди дуже переживали, що хвороба перейде на землі Підкарпатської Русі, хоча до того часу була виявлена лише одна підозра, яка згодом, після проведених аналізів, не підтвердилася. Пізніше у пресі все ж з'явилися чутки про розповсюдження хвороби, щоправда, не з боку Румунії. У Тур'ї Бистрій раптово захворіли й швидко померли 16 осіб. Ужгородців це дуже налякало, хоча місцеві газети й писали, що тиф у селі поки офіційно не підтверджений.

Загалом квітень 1925 року був, як видно з газетних повідомлень, місяцем дуже важким для людей. Хвороби, бідність, здоров'я товарів багатьох доводили до прийняття важких рішень. Так, на базарі в Ужгороді одного дня поліцейський затримав молодого хлопця, який продавав німецький велосипед. Поліцейському це здавалося підозрілим, він поцікавився у відділку, чи не заявляли десь неподалік про зникнення велосипеда і виявилось, що такий справді був викрадений у селі Будковце (нині – територія Словаччини), з оселі начальника вокзалу Йожефа Гріла. Затриманий хлопець виявився вихідцем із Галичини Миколою Кішучком, котрий працював нічним сторожем у Кам'яниці, але вижити з того заробітку не міг, тож іноді промишляв пограбуваннями. Незадовго до цього він із товаришем спробував «обчистити» касу вокзалу в Будковці. Однак сейф не піддавався, а сторож сполохав грабіжників, тож вони вкрали два велосипеда в начальника станції. Один із хлопців подався продавати велосипед у Міхаловці, а інший – Микола Кішук – до Ужгорода. Тут його поліція й заарештувала, а знаряддя для відкриття сейфів стали підставою для того, аби перевірити хлопця на можливу причетність до інших кримінальних справ.

На ринку в квітні було завжди дуже людно, адже то був місяць підготовки до Великодня. Як і зараз, так і тоді люди в цей передсвятковий час активно скуповувалися на базарах, а ціни зростали. Особливо скаржилися газети на те, що в Ужгороді неможливо купити яйця – мовляв, хтось штучно створює дефіцит, аби продати яйця перед святами якнайдорожче. Найбільше людей товклося в цей період на набережній Фюзеша (Вербника), тобто на початку нинішньої Православної набережної. Там традиційно перед Великоднем збиралася продавці шинки (шовдарів) і ковбас. І хоч ціни зросли і на цей вид продукції,

люди все ж не жаліли грошей на м'ясо, адже воно традиційно мусило бути на великодньому столі.

Цікаво, що святкували тоді містяни Великдень також двічі. У неділю, 12 квітня, відзначали римокатолики й реформати, через тиждень святкували греко-като-

лики й православні. Однак того року греко-католикам і православним з погодою не пощастило: тепла й сонячна весна раптом перетворилася майже на зиму. В газетах жартували, що навіть Різдво у греко-католиків не було таким холодним, як Великдень. І все ж це не завадило молоді весело провести великдень вихідні на забавах у Фюзеші (сучасній Православній набережній). Там розклали привезені до міста тимчасово каруселі, тож молодь і військові, котрих відпустили погуляти, кружляли верхи на дерев'яних кониках та гоїдалися на величезній гоїдалці.

Мабуть, у тій веселій метушні не одна людина загубила свої речі. Якщо їх знаходив хтось добродішний, то відносив до поліції, а в місцевій пресі час від часу публікували список знайдених на території міста речей. Так, у квітні поліція повідомляла, що знайдені й чекають господарів: гаманець зі 100 кронами, гаманець із 10 кронами, кишенюковий ніж, носовичок із дрібничками всередині, запасне автомобільне колесо, військова книжка та посвідка на проживання на ім'я Іштван Голубецький, пара калош, книжка слуги на ім'я Янош Якулич та пара бриджів для верхової їзди. «Перелічені предмети можуть бути отримані їхніми підтвердженими власниками у відділі кримінальної поліції», – йшлося у газетному повідомленні.

Хоча поліція тоді мала й чимало інших важливіших справ, про які теж писали в газетах. Так, одного вечора їм довелося втихомирювати на вулиці 20-річну дівчину з Кошиць Божену Ніжпаускі, яка влаштувала гамір у стані легкого сп'яніння. Дівчину привели до відділку й закрили в камері. Але там о другій годині ночі Божена проковтнула шматочок синього каменю, який заховала в одязі, і через короткий час знепритомніла. Дві інші дівчини в камері негайно повідомили інспектора поліції, який викликав швидку допомогу. Дівчину доставили до лікарні, де доктор Данієлович промив їй шлунок.

Іншу дівчину того ж місяця заарештували, звинувачуючи у вбивстві власної дитини. 20-річна Борбала (Варвара) з Дубриничів

працювала служницею в одній із кондитерських міста. Одного дня вона приготувала кондитерську до відкриття, після чого зникла. Дарма шукала її господиня по всій оселі – дівчини ніде не було. Аж пізно ввечері хтось почав гучно стукати в двері помешкання за

На ринку в Ужгороді (фото – з фондів Закарпатського обласного краєзнавчого музею ім. Т. Легоцького)

кондитерською. Коли господиня відкрила, побачила Борбалу в скривавленому одязі. Дівчина почувалася дуже зле, казала, що важко переносить критичні дні. Однак у наступні дні її стан так погіршився, що хвору забрали до лікарні, де доктор Лендвої виявив, що дівчина народила дитину. Певний час вона ще опиралася, а потім таки зізналася поліції, що справді була вагітна, народила у підвалі, але оскільки маля було мертвим, вона загорнула його в мішок і викинула до Малого Ужа. Про подальшу долю дівчини газети того місяця не писали, тож як покарав її суд і чи покарав узагалі – невідомо.

Загалом у квітні було ще багато прикрих випадків. Так, на одному з будівельних майданчиків в Малому Галагові робітники копали каналізаційну траншею.

Раптом земля обвалилася, поховавши під собою одного з чоловіків – 30-літнього Олойоша Заводні. Колеги почали швидко відкопувати чоловіка, врятувавши йому життя. Та все ж він отримав серйозну травму ноги та був доставлений каретою швидкої допомоги до місцевої лікарні. Газети писали, що варто підвищити норми безпеки на будівництві в Галагові, адже минулого разу робітнику так не пощастило – попередній випадок закінчився смертю.

З міською лікарнею (нині – обласна лікарня ім. А. Новака) була пов'язана ще одна історія. У статті минулого місяця ми розповіда-

ли, як із другого поверху лікарні (пам'ятаємо, що нині би він вважався третім) викинувся чоловік, котрий незабаром помер. А в квітні так само з другого поверху вискочила 19-річна ромська дівчина Оттилія Вереш. Оскільки було це пізно ввечері, ніхто не помітив зникнення пацієнтки. Знайшла її неприємною медсестра, а першу допомогу надав лікар Данієлович. Дівчина отримала серйозні травми та струс мозку. Лікарям вона пояснила, що вчинила так через проблеми в особистому житті. Пізніше інша газета написала, що від травм дівчина через кілька днів померла, забравши, мовляв, причину скоєння самогубства зі собою в домовину.

Ще одна дівчина, 27-річна Нуші Шпахтелбах родом із Тіроля, стрибнула в річку з берега Фюзеша (нині – Православна набережна). Її швидко витягли з холодної води, навіть місцевий журналіст встиг її опитати. Дівчина не крилася, що зробила це через нещасливе кохання. А газети написали, що самогубства в Ужгороді входять в якусь дивну моду.

Зробила таку спробу 100 років тому і 14-річна В.М. із Ужгорода. Газети писали, що вже згадували про неї в історії, коли дівчину намагався зґвалтувати вітичм. Мабуть, дівчина наважилася на самогубство, бо не хотіла з ним залишатися після того, як днями померла її мама. Спустилася В.М. придбала в аптеці йодну настоянку за 5 крон, спустилася в сад свого помешкання на вулиці Підгірній, де випила отруту й знепритомніла. На щастя, її швидко знайшли, доправили до лікарні, де доктор Фединець врятував її життя.

І щоб закінчити все ж цю статтю на позитиві, розкажемо про те, що в квітні 1925 року відновили нарешті залізничне сполучення між Ужгородом та Ужком. Газети писали, що за кілька років до того раптово обвалився тунель між Ставним та Ужком, повністю перекривши колію. Шлях довго

Роботи з прокладання каналізації на місці Малого Ужа (фото – з фондів Закарпатського обласного краєзнавчого музею ім. Т. Легоцького)

ремонтували, закінчивши якраз навесні 1925 року. Ця новина, може вам здатися, не має стосунку до Ужгорода, але місцеві газети подавали її з великою надією на відновлення торгового сполучення з польською тоді Галичиною, особливо у сфері виноградарства та виноробства.

Таким був квітень 1925 року в Ужгороді. А про травень, яким він був сто років тому, розкажемо вже незабаром.

Тетяна ЛІТЕРАТІ

"Про Захід"

ГОРОСКОП

ОВЕН

Можна братися до роботи над давно задуманим проектом: саме тепер складуться сприятливі умови для початку втілення його в життя. Тримайте все під особистим контролем.

ТЕЛЕЦЬ

Важко буде знайти спільну мову з оточенням, тому найрозумнішим девізом цього тижня стане фраза: «Більше працювати – менше розмовляти». Постарайтеся бути максимально зібраними і зосередженими на головному.

БЛИЗНЯТА

Зверніть увагу на своє особисте життя: всього буде багато, навіть із надлишком. Є ризик перенасититися стосунками, і ви можете втратити те, що маєте.

РАК

Доведеться проявити рідкісну витримку і тактовність при зустрічах, у розмовах. Якщо зумієте залишатися коректними, на вас чекає успіх. Можливі нові цікаві перспективи.

ЛЕВ

Час узятися до накопичених справ і нерозв'язаних проблем. Не намагайтеся зробити все водночас, починайте з найголовнішого. Друзі та близькі допоможуть подолати труднощі.

ДІВА

Тиждень сприятливий для тих, хто любить і вміє працювати. Відчутні результати одержите, тільки доклавши значних зусиль. У жодному разі не треба сумніватись у своїх силах та здібностях.

ТЕРЕЗИ

Енергію необхідно витрачати економно – тільки на важливі професійні проекти, не розмінючись на дріб'язок. І не варто соромитися своєї доброти, співчутливості – оточення не вважатиме це слабкістю.

СКОРПІОН

Необхідно розглянути можливість повернення до пропозиції, від якої ви нещодавно відмовилися: для неї настав слухний час. Тиждень сприятливий і для особистого життя – можливі «сердечні» події, на які ви довго чекали.

СТРІЛЕЦЬ

Період дуже важливий для напрацювання професійного авторитету. Доцільно продумати стратегію і тактику найближчого майбутнього, щоб мати опору в різних ситуаціях.

КОЗОРІГ

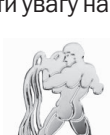
Тиждень сприятливий для тих, хто має мету, бажання діяти і впевненість у своїх силах. У цей час можуть бути закладені основи кардинальних життєвих змін, тому варто звертати увагу на якісь особливі випадки, незвичні ситуації.

ВОДОЛІЙ

Важливо тримати себе в руках, нікого не ображати і не реагувати на чужі випадки чи провокації. Конфлікти, навіть незначні сварки можуть призвести до великого скандалу.

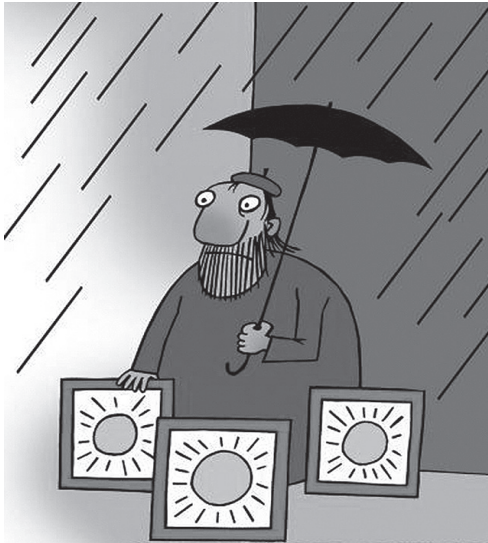
РИБИ

Вдалий тиждень для пізнання нового. Намагайтеся стримувати емоції, уважно стежте за словами і реакцією співрозмовників. Таким чином уникнете неприємностей.

АНЕКДОТИ

- Привіт, як справи?
- У відпустку збираюся.
- Із дружиною чи на відпочинок?

• • •
Маразм – це коли пам'ятаєш, що гроші поклав у тумбочку, але не пам'ятаєш, де тумбочка.

• • •

- Яша, а де твоя ганчірка?
- Яка?
- У яку ти зараз маєш мовчати.

• • •

Нейромережа вже здатна малювати картини, як справжній художник, але поїхати в Міжгір'я під час творчої кризи і там піти в двотижневий запір їй поки що не під силу.

• • •

Чоловіки, пам'ятайте: дуже розлючену жінку від ротвейлера відрізняє тільки помада.

• • •

Він пообіцяв їй дістати з неба зірку, але вона дістала його раніше.

• • •

Якщо ваш роботодавець до вас добре ставиться, то знайте: він вам сильно недоплачує.

• • •

Стався до оточуючих так, ніби вони можуть внести тебе до заповіту.

• • •

– Розочко, я таки соромлюся спитати, а скільки у тебе до мене було чоловіків?

– ...А скільки можна?

• • •

Чому екстрасенси можуть передбачити майбутню долю людини, а майбутній курс долара не можуть? Це якісь два різних майбутніх?

• • •

Нейтрини затримуються лише тоді, коли пролітають крізь відділення "Укрпошти".

ЯКІ ПРОДУКТИ ШКІДЛИВІ ДЛЯ СУГЛОБІВ

Здоров'я наших суглобів – це складний пазл, і одним з найважливіших його елементів є харчування. Чому ж правильне харчування відіграє таку критичну роль у здоров'ї суглобів? Насамперед, на їхній стан безпосередньо впливає баланс мікроелементів в організмі.

Візьмемо, наприклад, загальновідому користь молочних продуктів для суглобів і хрящів. Безумовно, вони є цінним джерелом кальцію. Однак варто пам'ятати, що для перетравлення казеїну, основного білка молока, шлунок виробляє значну кількість кислоти. Для підтримання кислотно-лужного балансу організму знову ж таки потрібен кальцій, який має лужне середовище. Це яскраво ілюструє, наскільки важливо не просто споживати корисні продукти, а й розуміти механізми їхньої взаємодії в організмі.

Ключовим аспектом є також правильне співвідношення та засвоєння вуглеводів, білків, жирів, вітамінів та мінералів. Науково доведено, що однією з головних причин розвитку артрозу є порушення обмінних процесів у тканинах хряща. Незбалансоване харчування може призвести до дефіциту необхідних будівельних матеріалів для хрящової тканини та порушити її відновлення.

Додає проблем і сучасний спосіб життя, який часто далекий від ідеалу. У такому контексті правильне харчу-

вання стає не просто бажаним, а необхідним елементом комплексного підходу до підтримки здоров'я суглобів. Воно має йти пліч-о-пліч з помірними фізичними навантаженнями, допомагаючи забезпечити кістки та суглоби всіма необхідними поживними речовинами для їхньої міцності та функціонування.

Шкідлива їжа для суглобів, яку варто обмежити або навіть уникати:

- Червоне м'ясо (яловичина, телятина, свинина) містить значну кількість сечової кислоти, що може порушувати обмін пуринів і сприяти відкладенню солей у суглобах.
- Соняшникова олія (через дисбаланс між омега-3 та омега-6 жирними кислотами). Переважання омега-6 може стимулювати запальні процеси в суглобах, що небажано за умов подагри та інших суглобових захворювань.
- Алкоголь може порушувати обмінні процеси та сприяти запаленню.
- Жирні продукти можуть посилювати запальні процеси в організмі.
- Цукор та солодощі сприяють загальному запаленню в організмі та можуть негативно впливати на стан суглобів.
- Консервовані продукти містять багато солі, консер-

вантів та інших речовин, які можуть бути шкідливими для суглобів.

- Копченості, маринади та в'ялена риба містять багато солі та можуть містити речовини, що сприяють запаленню.
- Сири тривалого зберігання можуть мати високий вміст солі.
- Трансжири та рафіновані продукти (маргарин, готова випічка). Відомо, що вони сприяють запальним процесам в організмі.
- Продукти з фосфатами (крабові палички, ковбасні вироби, згущене молоко тощо). Фосфати можуть впливати на обмін кальцію.
- Газовані напої часто містять багато цукру та фосфатів.

Найкращі продукти для здоров'я суглобів:

Здоров'я наших суглобів значною мірою залежить від того, що ми їмо. Існує ціла низка продуктів, які забезпечують їх необхідними поживними речовинами, сприяють живленню, зволоженню, регенерації та зміцненню. Ось десятка найкорисніших з них:

1. Продукти, багаті на селен і сірку. Ці мікроелементи відіграють важливу роль у підтримці здоров'я суглобів. Селен сприяє їхньому живленню та зволоженню, а сірка є ключовим компонентом для

вироблення колагену. До цієї групи належать часник, вівсяні пластівці, неочищений рис, морська капуста, м'ясо курки, яйця, риба, крупи, цибуля, усі види капусти та яблука.

2. Продукти з бором і цинком. Цинк бере участь у відновленні суглобових тканин, особливо колагенових волокон, і міститься в бурому рисі та м'ясі. Бор необхідний

для міцності кісток і присутній у капусті, чорносливі, морепродуктах та горіхах.

3. Кальцієвмісні продукти. Кальцій є основним будівельним матеріалом для кісток, що безпосередньо впливає на здоров'я суглобів. Його можна знайти в сирах, яйцях, горіхах, кукурудзі, а також у буряках, капусті і насінні. Для кращого засвоєння кальцій рекомендується вживати з білковою їжею.

4. Риба та продукти з фосфором. Риба є чудовим джерелом фосфору, який бере участь в обмінних процесах, важливих для суглобів. Фосфор також міститься в капусті та бобових, які краще поєднувати із зеленню (петрушкою, кінзою, салатом).

5. Продукти з вітаміном D. Цей вітамін сприяє зміцненню суглобів. Його джерелами є печінка тріски, яєчні жовтки та вершкове масло.

6. Крупи, горіхи та насіння. Горіхи та насіння багаті на вітаміни, особливо вітамін Е, та корисні жири. Соняшник, горіхи, лляне насіння й оливкова олія містять вітамін F, який разом із вітаміном D допомагає засвоювати кальцій.

7. Вітаміни групи B. Ці вітаміни також корисні для суглобів і містяться в яйцях, сирах, бананах та морепродуктах.

8. Продукти з колагеном і мукополісахаридами. Мукополісахариди є будівельними блоками сполучної тканини та містяться в хрящах і сухожиллях тварин, риб і птахів, а також у водоростях, з яких отримують желатин. Тому для рухливості суглобів корисні холодці, заливні страви, киселі, мармелад та желе. Червона риба й ламінарія є природними джерелами колагену.

9. Сухофрукти. Містять багато вітамінів і мікроелементів, але вживати їх слід помірно, особливо родзинки.

10. Джерела вітаміну C. Вітамін C необхідний для вироблення колагену. Його багато в цитрусових, шипшині, чорній смородині та ківі.

• Газета "Ужгород" • Засновник: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" •
• Видавець: ТОВ "Редакція газети "Ужгород" • Головний редактор Олексій МЕГЕЛА •

АДРЕСА: пл. Жупанатська, 3 (у дворі Художнього музею) ДЛЯ ЛИСТІВ: 88000, УЖГОРОД, пл. Жупанатська, 3.
ТЕЛ./ФАКС: 61-63-43, 050 549 7314. E-MAIL: gazeta.uzhgorod@gmail.com

Свідоцтво про реєстрацію: №721/313Р серія 3Т від 30.01.2019. Р/р UA56 305299 00000 26005023600678
у Приватбанку м. Ужгорода, МФО 305299, код ЄДРПОУ 25439910. Ідентифікатор медіа: R30-01427
Номер видрукувано: "А-Прінт", м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37. www.a-print.com.ua.
Тираж 1050 екз. Замовлення № 885.

• Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей несуть автори публікацій, а рекламної інформації та оголошень – рекламодавці. • Редакція може не поділяти поглядів авторів. • Редакція залишає за собою право редагувати матеріали. • Гонорар виплачується тільки за замовленими матеріалами. • Передплатний індекс газети "Ужгород" – 41807.